BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 331 Sâmbătă 2 Decembrie 1939
14 Pagini P IIII

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ANIVERSAREA UNIRII TRANSILVANIEI

Acum 21 de ani, în ziua de 1 Decembrie 1918, Adunarea națională dela Alba Iulia, la care au luat parte delegații împuterniciți ai Românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, a decretat unirea pentru totdeuna a ținuturilor de peste Carpați cu regatul Român, pe temeiul drepturilor etnice și istorice.

Cu câteva săptămâni mai înainte de convocarea adunării dela Alba Iulia, Consiliul național român din Transilvania, constituit înainte de încheerea armistițiului, luase o decizie importantă de ordin politic și național, care a contribuit la dezagregarea și prăbușirea statului dualist austro-ungar: el a comunicat guvernului din Budapesta prezidat de contele Karolyi, că în virtutea dreptului de liberă dispoziție, poporul român va hotărî el însuși de soarta sa ; iar Transilvania — anexată forțat de Ungaria în 1867 —, ca și celelalte ținuturi românești învecinate, au rupt orice legături cu fostul stat ungar și cu monarhia habsburgică.

Toate încercările ce le-au făcut atunci conducătorii Ungariei de a amăgi pe fruntașii românilor prin promisiunea autonomiei Transilvaniei sau prin recunoașterea drepturilor poporului român, în cadrul aceluiaș stat, s'au izbit de voința neclintită a fraților noștri de a se elibera de sub dominația maghiară și a îndeplini cât mai repede mult doritul act istoric al unirii. De aceea înainte de convocarea conferinței păcei dela Paris și când situația în Europa centrală și orientală era foarte îngrijorătoare, românii au înțeles ce le impun drepturile și interesele lor. Ei n'au așteptat ca alții să hotărască de soarta și de teritoriile lor. Au proclamat dezanexarea Transilvaniei și independența lor, confirmând prin acest act drepturile lor străvechi de stăpânitori ai pământului strămoșesc, pe temeiul libertății de a dispune ei înșiși de soarta lor. Apoi, prin rezoluția unirii Transilvaniei cu regatul român, luată de Adunarea națională dela Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, în cadrul principiilor și drepturilor recunoscute de aliați tuturor naționalităților, s'a înfăptuit visul atâtor generații din trecut și s'a pus pentru totdeauna capăt unei mari injustiții ce s'a făcut neamului românesc.

Și când după actul istoric dela Alba Iulia, Carpații au încetat să mai fie hotar despărțitor între români, Conferința păcii dela Paris a recunoscut, prin tratatul dela Trianon, frontierele firești ale României întregite și legitimitatea unirii Transilvaniei.

Lordul Balfour a declarat în ședința Camerei Comunelor dela 13 Februarie 1920, că în urma unirii Transilvaniei cu România, noua frontieră româno-ungară corespunde principiilor ce au călăuzit pe aliați să constitue o Europă de drept și a adăugat : „ea a fost fixată de comisiunea experților în urma unor cercetări amănunțite și bine cugetate și cu dorința de a crea o frontieră dreaptă pentru ambele părți".

Reamintim că din acea comisiune n'a făcut parte nici un expert al României.

Pe lângă îndeplinirea principiilor privitoare la libertatea și dreptul naționalităților de a se constitui după voința lor în state unitare, a mai contribuit la unirea Transilvaniei cu România și sângele nostru vărsat în timpul războiului mondial pentru cauza dreptului și libertății popoarelor.

George Clemenceau a spus în 1930 :

„Europa de drept, în locul Europei dezmembrate, a fost cea mai frumoasă lovitură de teatru. Victoria noastră nu ne îngăduia șovăială.

Răspunzând la apelul nostru popoarele au apărut pe câmpul de bătaie. Sânge vărsat, drept cucerit".

Astăzi, când unii mai vorbesc și mai cred cu putință o „reajustare a frontierelor", ba chiar o restabilire a frontierelor dinainte de 1918, cuvintele unuia dintre făuritorii „Europei de drept" este o rechemare la ordine. România unită și pacifică este tare pe dreptul său. Ea n'are nimic de revendicat nimănui și nimic de cedat din ceea ce-i aparține de fapt și de drept.

Impresiile și notele lui Th. Mihali despre Adunarea Națională dela Alba-Iulia

Teodor Mihali, marele naționalist, vicepreședinte al Adunării Naționale dela Alba Iulia, a notat următoarele impresii despre actul unirii :

„Adunarea a fost prezidată de bătrânul și vajnicul Gheorghe Pop de Băsești. El a deschis-o, printr'o cuvântare care era un program și definea un țel.

Vicepreședinții adunării erau cei fixați pe cale statutară. Eu am fost printre ei. Tot așa și părintele Lucaciu, care n'a putut asista. Nu mai subliniez rolul important jucat de Vasile Goldiș.

Pentru împrejurare, numărul vicepreședinților a fost mărit, așa încât să cuprindă pe diferiți episcopi cari aduceau astfel, prin prezența lor la loc de cinste — suportul moral al Bisericilor în sprijinul actului unirii.

(Continuare în pag. 2-a)

Poarta lui Mihai Viteazul din Alba Iulia

Politica externă a României

Expunerea d-lui Grigore Gafencu

Intr'un stil sobru, cu moderațiunea pe care o implică însăși demnitatea pe care o ocupă, dar cu sinceritatea și fermitatea izvorîte din conștiința răspunderii și pătrunderea intereselor reale ale țării în clipele de față, d. Grigore Gafencu, ministrul de externe, a făcut Miercuri d. a. în fața comisiunilor reunite ale Camerei și Senatului pentru afacerile străine, o largă și clară expunere a politicei noastre externe.

Această expunere — care a fost ascultată cu toată atențiunea de numeroși deputați și senatori cari au participat la ședința celor două comisiuni parlamentare și de membrii guvernului și care a fost deseori subliniată de călduroase aplauze — a pus în lumină pe deoparte și din punct de vedere general cele două principii permanente ale politicei externe românești : continuitatea și colaborarea pașnică cu toate statele și îndeosebi cu vecinii țării în cadrul neatârnării și integrității ei, iar pe de altă parte, hotărîrea de a păstra față de statele beligerante o strictă și leală neutralitate.

„Am intrat în aceste vremi crâncene — a spus d. Gafencu — de a căror urmări sângeroase am fi vrut să vedem feriți și pe alții, cu conștiința împăcată".

Indiscutabil adevăr. România poate afirma cu mândrie că are conștiința împăcată fiindcă politica ei de totdeauna a fost însuflețită numai de dorința de pace și de colaborare și toate străduințele ei, uneori chiar în ciuda unor rezistențe care nu corespundeau necesităților impuse de realitățile istorice și politice, s'au desfășurat în direcțiunea interesului comun al raporturilor pașnice între state și a soluționării neînțelegerilor prin negocieri de bună credință. Nici una din acțiunile politicei noastre externe n'a fost vreodată îndreptate împotriva cuiva.

„Nu ne-am dat înlături dela nici o colaborare ce ni s'a oferit pentru a întări stările politice sau economice din jurul nostru" — a spus ministrul de externe. „Fără a ne înșela asupra puterilor noastre, dar și fără a uita de menirea ce avem de înfăptuit" — a adăugat d-sa — „am căutat să ferim asemenea colaborări de orice spirit agresiv sau exclusivist și ne-am străduit să păstrăm, în toate, acea cumpănă dreaptă, trebuincioasă atât pentru împlinirea îndatoririlor noastre în afară, cât și pentru a păstra neatinsă întreaga noastră neatârnare".

D. Gafencu a sintetizat în această formulă, caracterul, spiritul, obiectivele și mijloacele politicei noastre externe permanente. Ea e formula de ieri, formula de azi și formula de mâine, fiindcă izvorește din axioma care stă la temeiul ei și pe care d. Gafencu a precizat-o astfel chiar dela începutul cuvântării sale : „O țară care nu râvnește la bunurile altuia dar își apără cu hotărîre bunurile ei, e o chezășie de siguranță pentru ea și pentru alții".

O dată puse în lumină aceste principii generale ale politicei noastre, ministrul de externe a trecut la atitudinea adoptată de România față de conflictul actual. D-sa a arătat că această atitudine decurgea în mod logic din însăși acțiunea noastră trecută: „Când războiul a izbucnit nu am avut decât să precizăm o situație de mai înainte lămurită".

Ocupându-se, mai departe de raporturile României cu Uniunea Sovietică, ministrul de externe a arătat cum dela semnarea protocolului dela Moscova — acum zece ani — aceste raporturi s'au lămurit și mai mult. La baza acestor raporturi a stat mai ales „voința noastră statornică de a ne feri de orice porniri ideologice sau politice care ar fi putut fi bănuite că sunt îndreptate împotriva vecinilor noștri" și principiul „de a nu ne sprijini pe o mare putere vecină împotriva alteia pentru a nu da pricină de conflict între aceste puteri la hotarul sau pe teritoriul nostru". Pactul încheiat între U.R.S.S. și Germania a dovedit temeinicia acestui principiu întrucât s'a văzut că între două mari puteri apropiate „nu e numai o putință de conflict ci și o putință de împăcare" România — a spus d. Gafencu — se ferește să provoace conflicte, după cum se ferește să stea în calea împăcării".

Ca încheere a acestui capitol, ministrul de externe a subliniat convingerea că „în ce privește pe vecinii noștri din răsă-

(Continuare în pag. 2-a)

Câți soldați italieni se află sub arme

Roma, 29 (Rador). — Un comunicat oficial, relativ la actuala forță a armatei italiene, spune că în momentul de față se află sub drapel 868.000 de soldați, cu toate permisiile și concediile.

Comunicatul adaugă că cifra aceasta este suficientă pentru moment, dat fiind mai ales măsurile defensive luate în Libia și dat fiind că în Alpi a căzut zăpadă.

◆

Fostul Kaiser nu pleacă dela Doorn

Amsterdam, 29 (Rador). — *Fostul Kaiser a desmințit știrea dată de o Agenție americană, după care ar avea de gând să părăsească reședința sa dela Doorn pentru a se refugia în Norvegia, Spania sau Portugalia.*

◆

FILME

Dintr'un dosar al Curții superioare administrative:

„In contra sentinței nr. 514 din 1938, dată în chestiunea reclamației mele făcută în contra regulamentului nr. 50425/1938 pentru organizarea poliției înmormântărilor în termen legal înnaintez recurs respective apel, rugându-vă să bine-voiți a înainta întreg dosarul instanței de competință, unde cu onoare rog suspendarea eliberării proectului atacat de mine ca parte interesată în calitate de citadin perpetuu al municipiului, urmând acțiunea mea a se considera ori apel dacă era considerată acțiune nota mea memorială adresată primăriei pentru a reveni asupra deciziei sale de a reglementa orgolios și abuziv o disciplină deja practicată din timpuri imemorabile sau recurs dacă se consideră contestație sau opoziție memoriul meu. Cer admiterea memoriului meu cu cheltueli de judecată, casarea deciziei nr. 514/1938 a Curții Locale Administrative, suspendarea elaborării proectului și a votării sale și anularea proectului menținând în vigoare norma veche destul de sanitară, foarte umană și pioasă. Motive: 1) Primăria Municipiului este singură răspunzătoare de tardivitate fiindcă nu a publicat proectul ei la timp, nici nu a expediat la termen memoriul meu. 2) Nu poate fi tratat la fel un proect ca un regulament definitiv votat, de oarece regulamentul este definitiv și urmează normele precise ale legii, pe când proectul este numai o savantardă vânturare de idei, de care anumite interese egoiste individuale îmbrăcate în forma unor norme științifice pentru a face celebru pe autorul legate pipăesc pulzul opiniei publice prudent vigilente".

Nu este ușor de înțeles obiectul recursului respective apel reprodus mai sus, deși se cere stilului judiciar să fie cât mai clar și mai precis. Este nevoe de judecători „prudent vigilenți", ca să „pipăiască pulzul" amărăciunei „citadinului perpetuu", nu muritor ca toată lumea, expusă cu „o savantardă vânturare de idei bizare", de sigur fără intenția de „a face celebru pe autor".

Don Josè

1 Decembrie

In ziua-aceasta sfântă să 'ngenunchiem smeriți
Ca 'ntr'un altar, sub cerul întreg al Țării noastre,
Sub care să se 'nchine toți fiii înfrățiți,
Și clopote să cânte sonore 'n slăvi albastre...

O! Țară, mamă scumpă, adună-ți fiii toți
Și strânge-i laolaltă, de sânul tău aproape,
Vlăstarii din Suceava alăturea de Moți,
Români de pretutindeni, din văi cu limpezi ape...

Chemarea ta străbună ca doina din Carpați
Să fie svon de fulger, când peste lanuri plouă,
Să piară dușmănia și vrajba dintre frați,
Iar holda să răsară cu spic de viață nouă!...

Mărețe umbre sfinte veghiază din icoane,
Voivozii tăi și Regii ți-au luminat cărări,
Ca să renaști prin veacuri de prăbușiri dușmane,
Să fii cea mai aleasă și mândră dintre Țări...

Sub steagul sfânt sub care străbunii se luptară,
Uniți cu toți prin Rege, prin muncă, prin meleag,
Să fim cu toții una, de-apururi scut de Țară,
De-apururea de straje, sub gloriosul steag!

MIRCEA DEM. RADULESCU

Rusia a rupt relațiile diplomatice cu Finlanda

Moscova, 29 (Rador). Miercuri la ora 22,30 (ora locală), guvernul sovietic prin intermediul d-lui Potemkin, vice comisarul afacerilor străine, a remis ministrului Finlandei la Moscova o notă în care guvernul sovietic anunță hotărîrea sa de a rupe relațiile diplomatice cu Finlanda.

D. MOLOTOV

Până la acea oră, comisariatul afacerilor străine nu primise încă răspunsul Finlandei la nota d-lui Molotov din 28 Noembrie.

La miezul nopții (ora locală), d. Molotov, președintele consiliului comisarilor poporului și comisar al afacerilor străine, a rostit o cuvântare la radio.

*

Moscova, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" comunică:

D. Koskinen, ministrul Finlandei la Moscova, a fost invitat la comisariatul afacerilor străine Miercuri la ora 22,30 și i s'a înmânat de d. Potemkin nota prin care guvernul sovietic anunță că rupe relațiile cu Finlanda.

D. Koskinen nu a avut posibilitatea să remită răspunsul guvernului său la ultima notă sovietică prin care se denunța pactul de neagresiune sovieto-finlandez. Acest răspuns, ce fusese telegrafiat de guvernul finlandez încă dinainte de amiază nu a fost predat la legația Finlandei de poșta sovietică decât după ora 22,30.

La acea oră d. Koskinen se afla la comisariatul afacerilor străine, așteptând să fie primit de d. Potemkin.

Din cuvântarea rostită de d. Molotov la postul de radio reese clar că guvernul sovietic are de gând să înlăture actualul guvern finlandez.

Alegerea noului mitropolit al Moldovei și Sucevei

I. P. S. patriarh Nicodem și mitropolitul Irineu Mihălcescu înconjurați de cler, după alegere
(Darea de seamă în corpul ziarului)

PROGRAMUL GUVERNULUI

Am publicat eri, în aceste coloane, programul noului guvern constituit în cadrul Frontului Renașterii Naționale, sub prezidenția d-lui consilier regal Gh. Tătărescu.

Programul acesta este, cum s'a putut vedea, o înfățișare amplă a problemelor momentului și o enunțare a reformelor de viitor pe care le năzuește regimul.

Un sentiment de îngrijorare și de grea răspundere stărue peste fiecare frază a primului ministru, dar în acelaș timp o hotărîre fermă promite să facă față dificultăților politice, economice, financiare și sociale, pe care conjunctura vremurilor le va ridica în calea pașnicei desvoltări și a păstrării independenței țării noastre.

Fără a subprețui greutățile unei guvernări în condițiunile excepționale de astăzi, programul ministerial arborează o nuanță optimistă.

Evident, atingerea țintelor fixate, d. președinte al consiliului, Gh. Tătărescu, o condiționează de concursul moral al tuturor forțelor românești și de înțelegerea țării față de sarcinile tot mai mari, cărora este chemat să le facă față Statul.

Un apel la fondul patriotic al fiecărui român și o patetică chemare la datoriile solidarității naționale încearcă să convertească în energii creatoare toate disponibilitățile voințelor, care nu și-au aflat încă fireștile condiții de realizare, și să ofere guvernării adeziunea largă de opinie, fără de care orice bune intențiuni se izbesc de stânca rezistenței pasive și se pierd în golul mistuitor care se cască între Stat și Națiune.

Bun psiholog, d. Gh. Tătărescu tinde la împlinirea acestor deziderate prin realizarea unei prealabile descordări sufletești, pe care d-sa o menționează între directivele generale ale guvernării, fiindcă numai prin „crearea unui climat de destindere, de pacificare și de adâncire a solidarității naționale" se poate ajunge la sufletul generator de entuziasm jertfelnic al națiunii.

„Aceste directive, accentuează șeful guvernului, vor rămâne permanente tot timpul guvernării noastre". Și schițând cel dintâiu gest de înseninare a orizontului politic românesc, d-sa lămurește mai departe că „la aceste hotărîri se adaogă un corolar : LIBERTATEA CRITICEI OBIECTIVE ȘI A CONTROLULUI ONEST AL OPINIEI PUBLICE. Am dat azi instrucțiuni noui serviciului de cenzură pentru a lăsa libere criticile obiective ale hotărîrilor guvernului și plângerilor, ori de unde ar veni. SUNTEM CONVINȘI CA INTR'UN REGIM FARA DE CONTROLUL OPINIEI PUBLICE INFLORESC EXCESUL ȘI ABUZUL ȘI, DE ACEEA, CONSIDERAM CRITICA CINSTITA ȘI DISCUȚIILE NEINTERESATE O UTILA FORȚA DE COLABORARE A GUVERNULUI".

Este aproape de prisos să mai arătăm justețea acestor gânduri. Conștient de rolul presei în stat, d. președinte Tătărescu face, cum vedem, o adevărată apologie a scrisului liber și cinstit pus în slujba Patriei și a instituțiilor sale fundamentale. De acord cu d-sa, noi credem într'o înaltă misiune a presei și nici nu cerem mai mult decât atâta: să ni se lase putința de a ne îndeplini această misiune. Ințelegători ai vremurilor care se involbură peste voințele oamenilor, slujitori ai scrisului de fiecare zi, noi simțim în conștiința noastră cea dintâi chemare a imperativelor naționale. Trăind în orice clipă pe liziera marilor interese istorice, avem și conștiința primejdiilor ce pot surveni și criteriul just al distincțiilor necesare între bine și rău, între ce e necesar și ce ar putea prejudicia cauzelor ce se cer servite. Cu excepția unor anumite oficine care cădeau direct în sfera de acțiune a siguranței Statului, presa românească a fost totdeauna o supapă de siguranță a conștiinței obștești și un instrument de modelare fericită a acestei conștiințe.

Sperăm, de aceea, ca promisiunea d-lui președinte al consiliului să găsească toată înțelegerea la organele executive ale regimului.

*

Totodată se cuvine relevat discursul d-lui ministru Istrate Micescu, rostit cu prilejul instalării sale la departamentul justiției.

Jurisconsultul a ținut între altele să accentueze că prezența unui om de drept în locul înalt unde se mânuește balanța justiției poate fi socotită ca început de eră nouă pentru magistratura țării și pentru însăși funcțiunea dreptului.

„Dintre toate departamentele ministeriale, a declarat d-sa, acesta are o menire aparte : el face inelul de legătură între ideea de stat și ideea de dreptate". Iar mai departe adaogă : „Misiunea esențială a statului este de a spune dreptul și de a aplica dreptul. Jurisdicția este atributul esențial al suveranității".

De sigur, Statul este o mare realitate juridică. El este însă un mijloc, iar nu un scop în sine. Statul este chemat să asigure protecția egală a legilor față de conținutul său viu, care este națiunea. De aceea el trebue să-și circumscrie activitatea în cadrul dreptului și al moralei.

In practică, aceasta se realizează prin situarea magistraturii, care are dreptul de apreciere și cenzură asupra actelor Statului, în afara oricărei constrângeri de conștiință.

D. Istrate Micescu a făgăduit solemn să îndeplinească acest deziderat „dându-i magistraturii, ca să reluăm propriile d-sale cuvinte, asigurarea respectului independenței, demnității și libertății de conștiință sub controlul legilor".

Menținându-ne pe planul celei mai desăvârșite obiectivități, urăm noului guvern să izbândească în țelurile ce și-a propus spre binele patriei.

Așteptăm să relevăm faptele.

La Alba Iulia